

ปัญหาข้อกฎหมายในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าตาม
พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534

Legal issues to prove ownership of the trademark
Trademarks Act 2534.

กัมพล วันทา*

บัณฑิต ขวายุธา**

ฐิติวัฒน์ ยะชัยมา***

บทคัดย่อ

วิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า และทางแก้ไขปัญหาคือข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษามุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาคือข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายในการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า และการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534

จากการวิจัยทำให้ทราบว่า การพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า คือเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้นจึงจะมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิของตน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าควรบัญญัติเพิ่มเติมความหมายของคำว่า “เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป” ว่ามีความหมายกว้างขวางเพียงใด เพื่อให้ง่ายต่อการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า

คำสำคัญ : ปัญหาข้อกฎหมาย , พิสูจน์, ควบคุม , เครื่องหมายการค้า

Abstract

The objective of this research To study the concepts, theories, and research related to. trademark And the solution of the facts and legal issues legal measures to suppress the commission of the trademark.

This research The research aims to study the theoretical concepts of law related to the development of measures and legislation to solve the problems of facts and legal issues in the suppression of the trademark. And to prove ownership of the Trademarks Act 2534

Research has shown that To prove the reputation of the trademark is a registered trademark owned by the community are entitled to bring a lawsuit to prevent the violation of their rights. Researchers have suggested that. Should prescribe more meaning of the term "well-known trademark" that has far-reaching implications are. To make it easier to prove the reputation of the

Keywords : Legal issues, identify, control, trademarks.

*ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

**กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดอุดรธานี

***สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ 2 กองบังคับการอำนวยการ สำนักงาน นายตำรวจราชสำนักประจำ

บทนำ

ปัญหาความรับผิดจากการละเมิดและข้อยกเว้นที่ไม่เป็นการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ในประเทศไทยนั้น ข้อยกเว้นที่ไม่เป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปนั้นเป็นไปตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 คือ การใช้เครื่องหมายการค้าโดยสุจริต ส่วนการกระทำใดที่จะเป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปนั้น ต้องพิจารณาตามมาตรา 44 ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้” แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มิได้บัญญัติไว้โดยตรงว่าการกระทำใดบ้างที่เป็นการละเมิด ดังนั้น การพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้าจึงจำเป็นต้องนำหลักเรื่องละเมิดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้ เช่น บทบัญญัติการละเมิดโดยทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 และการใช้สิทธิเกินส่วนตาม มาตรา 421 เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีปัญหาในการตีความว่าการกระทำใดเป็นการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

ปัญหาการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้นที่จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าตามประเภทและชนิดของสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ส่วนเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่ไม่ได้จดทะเบียนนั้นจะ

มีสิทธิฟ้องผู้กระทำละเมิดได้เฉพาะกรณีลงขายเท่านั้น ดังนั้น ตามกฎหมายไทยจึงต้องพิจารณาถึงผู้มีอำนาจฟ้องคดีด้วย จะเห็นได้ว่าต้องเป็นผู้มีอำนาจในการฟ้องคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเสียก่อน จึงจะมีสิทธิในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย การที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป อาจใช้สิทธิตามมาตรา 61(2) ในการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของตนนั้น เป็นการเยียวยาความเสียหายของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปได้อย่างหนึ่งซึ่งกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทยได้บัญญัติไว้ แต่การเยียวยาดังกล่าวนี้อาจไม่ใช่วิธีการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริง เนื่องจากการให้หยุดกระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเท่านั้น แต่มิได้มีมาตรการในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นมาแล้วและจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตต่อเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปแต่อย่างใด

แม้ว่า ศาลไทยสามารถพิจารณาเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปได้ โดยนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 มาใช้บังคับ แต่ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มิได้บัญญัติเรื่องการละเมิดและการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงไว้โดยตรง จึงเกิดปัญหาในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายโดยทั่วไป เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้า และทำให้ความคุ้มครอง

เครื่องหมายการค้าของไทยไม่ได้ระดับมาตรฐานสากลจนอาจเกิดปัญหาทางการค้าและการลงทุนเกิดขึ้นได้

เมื่อพิจารณาถึงการเยียวยาความเสียหายจากการกระทำที่เป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ตามกฎหมาย Lanham Act ที่อนุญาตให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายทั้งในส่วนที่เป็นกำไรและค่าขาดประโยชน์ ค่าเสียหายปกติ ค่าเสียหายเพิ่มเติมที่ศาลเป็นผู้กำหนดให้และค่าใช้จ่ายที่โจทก์ต้องเสียไปจากเหตุที่จำเลยทำละเมิดได้ โดยสมพันธรัฐมีมาตรการเยียวยาจากการนำเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นไปใช้และก่อให้เกิดความเสียหายต่อเครื่องหมายการค้า คุ่มครองและให้โอกาสโจทก์ที่เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือผู้ใช้เครื่องหมายการค้ากับตัวเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน

วัตถุประสงค์งานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าตาม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าและการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
2. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ของไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหา

ข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าตาม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 โดยศึกษาถึงข้อมูลเกี่ยวกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การปฏิบัติงานของตำรวจกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม แนวความคิดเกี่ยวกับมาตรการการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของไทยและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย กลุ่มอาเซียน และ/หรือ ประเทศเพื่อนบ้านไทย เป็นต้น

วิธีการวิจัย

วิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากตัวบทกฎหมาย ตำราวิชาการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและต่างประเทศ บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และศึกษาค้นคว้า วิจัยข้อมูล ที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์ ต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหลายมาทำการศึกษา วิเคราะห์และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบกำหนดหัวข้อไว้แล้วหรือเป็นแบบปลายปิด (Closed from) เพื่อให้ง่ายต่อการเก็บข้อมูลในประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับแบบปลายเปิด (Opened from) เพื่อเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็น

ต่างๆนอกเหนือประเด็นที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความเหมาะสมภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมในงานวิจัยฉบับนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งเก็บรวบรวมจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงสมมุติฐานของการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามที่ตั้งขึ้นในแบบสัมภาษณ์ได้ไปทำการทดสอบ (Pretest) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ในแต่ละข้อ โดยทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) ให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริงด้วยการวิเคราะห์ความแม่นยำของคำถามว่าผู้ตอบหลงประเด็นหรือไม่ อย่างไรและผู้ตอบมีความเที่ยงตรงของคำตอบที่ทำให้เข้าใจได้เพียงใด ก่อนนำแบบสอบถามไปทำการปรับปรุงและนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษา โครงสร้าง ทิศทางการดำเนินการ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ ยุทธศาสตร์ ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสภาพปัญหา การบังคับใช้กฎหมาย อุปสรรค ข้อดีและข้อเสียของมาตรการทางกฎหมายของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่รองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์ที่

จะป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญาอันเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจของประเทศรวมทั้งอำนวยความสะดวกกับทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาค เป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป้าหมายสำคัญคือการสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ให้มีความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนของประเทศ รวมทั้งประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในหน่วยงานโดยทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเชิงลึก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนามาตรการทางกฎหมายของตำรวจในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพและสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพได้จริง

. วิเคราะห์ปัญหา

เครื่องหมายการค้า (Trade Mark) คือ เครื่องหมายที่ใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้า เพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายนั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าได้คุณภาพสินค้าตามเครื่องหมายการค้าที่โฆษณา และเพื่อให้ผู้บริโภคทราบถึงผู้ที่ผลิตสินค้านั้นๆอีกด้วย ซึ่งตรงกับภาษาโดยทั่วไปที่เราเรียกกันว่า ยี่ห้อ โลโก้ หรือ แบนด์ นั้นเอง เครื่องหมายการค้านี้ ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนก็ถือว่าเป็นเครื่องหมายการค้าได้

เมื่อบุคคลใดผลิตสินค้าของตนเองขึ้น และได้ออกแบบเครื่องหมายที่จะใช้แสดงกับสินค้านั้นๆแล้ว ถ้าเจ้าของต้องการให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องนำเครื่องหมายนั้นไปจดทะเบียน กรมทรัพย์สินทางปัญญา ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2543 เพื่อแสดงถึงสิทธิ

และความเป็นเจ้าของของผู้ที่ได้จดทะเบียน ซึ่งจะได้สิทธิประโยชน์คุ้มครองตามกฎหมายป้องกันมิให้ผู้อื่นลอกเลียนหรือปลอมแปลงเครื่องหมายการค้าอันจะก่อให้เกิดความเสียหายทางธุรกิจ ของตนเองได้

แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าเราจะได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า แต่เราก็ยังได้สิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าของเราได้เสมอ ทั้งนี้โดยพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 และแนวบรรทัดฐานของศาลได้ดังนี้

1. สิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้านั้น ผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าของตนเองเสมอ เว้นแต่จะมีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าอื่นให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งเจ้าของที่แท้จริงจะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อพิสูจน์ความเป็นเจ้าของสิทธิที่ดีกว่าต่อไป แต่หากในขณะนั้นไม่มีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าอื่นให้แก่ผู้ใด เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถแสดงความเป็นเจ้าของและใช้เครื่องหมายการค้าของตนได้โดยชอบธรรม

2. สิทธิในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ตนได้ใช้มาโดยสุจริต ไม่ว่าจะบุคคลอื่นได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าดังกล่าวไว้แล้วสำหรับสินค้าจำพวกเดียวกันหรือต่างจำพวกกัน ที่นายทะเบียนเห็นว่าลักษณะอย่างเดียวกันหรือไม่ก็ตาม(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 804/2537) มาตรา 27 กำหนดให้นายทะเบียนใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่าจะเห็นสมควรรับจดทะเบียนโดยมีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับวิธีการใช้และเขตแห่งการใช้เครื่องหมายการค้า นั้น หรือเงื่อนไขและข้อจำกัดอื่นที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

3. สิทธิคัดค้านการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิร้องคัดค้านการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตาม มาตรา 35 โดยอ้างว่าตนมีสิทธิดีกว่าผู้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายนั้น อันเนื่องมาจากการ ที่ตนได้ใช้เครื่องหมายดังกล่าวมาก่อนผู้ขอจดทะเบียน โดยเฉพาะหากว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ยื่นคัดค้านนั้น ได้ยื่นขอจดทะเบียนไว้ด้วยแล้ว หากมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดว่าผู้คัดค้านมีสิทธิดีกว่า มาตรา 41 กำหนดให้นายทะเบียนจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้แก่ผู้คัดค้านนั้นด้วย

4. สิทธิขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ตามมาตรา 67 กำหนดให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย อาจร้องขอต่อศาลให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายใดก็ได้ ภายในห้าปีนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น หากแสดงได้ว่าตนมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ดีกว่าซึ่งอาจเนื่องมาจากการที่ได้ใช้เครื่องหมายการค้า นั้นมาก่อนผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าดังกล่าว นั้น

5. สิทธิในการต่อสู้คดีเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนสามารถยกเอาเหตุจากการที่ตนได้ใช้เครื่องหมายการค้ามาก่อนโดยสุจริตมาเป็นข้อต่อสู้ในคดีที่ถูกฟ้องว่ากระทำการเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1129/2501 และ 2277/2520)

6. สิทธิฟ้องคดีเกี่ยวกับการลงขาย มาตรา 46 วรรค 2 เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนมีสิทธิที่จะฟ้องบุคคลใดซึ่งเอาสินค้าของตนไปทำการลงขายว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้น และหากว่าการลงขายอันไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ก่อให้เกิด

ความเสียหายแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้า ย่อมถือว่าเป็นการละเมิด ตาม ปพพ.มาตรา 420 ซึ่งเป็นผลให้เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้ทำละเมิดได้อีกด้วย

7. สิทธิดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย ซึ่งคุ้มครองเจ้าของเครื่องหมายการค้า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ที่ได้บัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายใดๆที่ใช้ในทางการค้า และเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนไว้

สรุปผลของการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ตามที่กล่าวถึงปัญหาการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า ปัญหาความรับผิดจากการละเมิดและข้อยกเว้นที่ไม่เป็นการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ปัญหาการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป และปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายมาแล้วนั้น จึงเสนอบทสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ตามที่ได้ศึกษาได้สรุปถึงประเด็นปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้ประเทศไทยคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้เหมือนกัน ซึ่งทำให้การพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนกับเครื่องหมายการค้าที่

ไม่ได้จดทะเบียนนั้นพิสูจน์เช่นเดียวกันในทุกคดีโดยไม่ต้องแยกว่าเครื่องหมายการค้านั้นจดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ แยกเพียงว่าในกรณีดังกล่าวนั้น เป็นการลวงขาย (Passing off) หรือการโฆษณาอันเป็นเท็จ (False Advertising) ตามกฎหมายเครื่องหมายการค้าของสหรัฐอเมริกา โดยเจ้าของเครื่องหมายต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเครื่องหมายของตนเป็นเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปก็จะได้รับการคุ้มครองและมีการลวงขาย หรือการโฆษณาอันเป็นเท็จอันก่อให้เกิดความเสียหายในการใช้สิทธิในเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปของตน นอกจากนั้นควรให้ความคุ้มครองรวมถึงกรณีที่เครื่องหมายมีชื่อเสียงโดยไม่มีการใช้ (Reputation without use case) คือ การที่เครื่องหมายการค้าเป็นที่รู้จักแพร่หลายนั้นจะเกิดจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ก็ได้ อีกด้วย ทั้งนี้ ผู้ศึกษาเสนอให้ประเทศไทยควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. ควรบัญญัติเพิ่มเติมความหมายของคำว่า “เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป” ว่ามีความหมายกว้างขวางเพียงใด ตามความคุ้มครองที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอไปด้วย เพื่อให้ง่ายต่อการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า ทั้งนี้ โดยบัญญัติไว้ในบทบัญญัติคานียามตามมาตรา 4 โดยบัญญัติว่า “เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป หมายความว่า เครื่องหมายการค้าที่เป็นที่รู้จักแก่กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่าย และการใช้สินค้านั้น และเครื่องหมายดังกล่าวได้บ่งบอกว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายดังกล่าวมีต้นกำเนิดที่เป็นการเฉพาะไม่ว่าจะโดยมีการจำหน่ายหรือมีการใช้หรือมีการโฆษณา หรือได้มีการใช้เครื่องหมายโดยวิธีใดๆ”

2. ควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 46 ว่า “บุคคลผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าใดๆจะ

ฟ้องคดี เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป หรือเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธิดังกล่าว โดยต้องพิสูจน์ให้ได้ว่ามีการลงขาย หรือมีการโฆษณาอันเป็นเท็จ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำนั้น”

3. ควรบัญญัติเพื่อเติมหลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า โดยบัญญัติเป็นมาตรา 46 วรรคสอง ว่า “การพิจารณาว่าเครื่องหมายใดจะเป็นเครื่องหมาย

การค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปหรือไม่นั้น จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการ คือ (1) สินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายนั้นจะต้องมีการจำหน่ายหรือมีการใช้ หรือมีการโฆษณา หรือได้มีการใช้เครื่องหมายโดยวิธีใดๆ (2) เครื่องหมายนั้นจะต้องมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภค โดยการรับรู้ถึงความมีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

บรรณานุกรม

- จิตติ ติงศรัทีย, (2536). กฎหมายอาญา ภาค 1.กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และคณะ. (2527). ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์ จำกัด
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2555). ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง.พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชยันต์ตัตติวิเสดาการ. (2550). เศรษฐศาสตร์จุลภาค : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชวลิต อรรถศาสตร์. (2527). ลิขสิทธิ์ภายในประเทศ. วารสารกฎหมาย ปีที่ 9 ฉบับที่ 1
- ไชยยศ เหมพรชตะ. (2549). คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม
- ถวิล ไพรสณฑ์. 2531. ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์กับจุดยืนของพรรคประชาธิปัตย์ในพรรคประชาชน. กรุงเทพมหานคร. พรรคประชาชน
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2540). กฎหมายอาญา หลักและปัญหา. พิมพ์ครั้งที่ 3 , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม
- ธัชชัย ศุภผลศิริ. (2537). ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ (ฉบับปัจจุบันและร่างกฎหมายใหม่), เอกสารประกอบการอภิปราย เรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับใหม่กับธุรกิจของท่าน. 24 กุมภาพันธ์ 2537 จัดโดยสมาคมนิติศาสตร์แก่นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- ธัชชัย ศุภผลศิริ. (2539). คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม
- ธีระพงษ์ วิทิตเศรษฐ. (2546). จุลเศรษฐศาสตร์ : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- WIPO Copyright Treaty 1996 (WCT)
- World Intellectual Property Organization (WIPO), Guide to the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (Paris Act 1971) (Geneva, Switzerland : WIPO , 1978)
- World Intellectual Property Organization (WIPO). (1988). Background Reading Material on Intellectual Property (Geneva, Switzerland : WIPO)